

**SLEZSKÁ
UNIVERZITA**
OBCHODNĚ PODNIKATELSKÁ
FAKULTA V KARVINĚ

REGIONÁLNÍ EKONOMIKA A POLITIKA

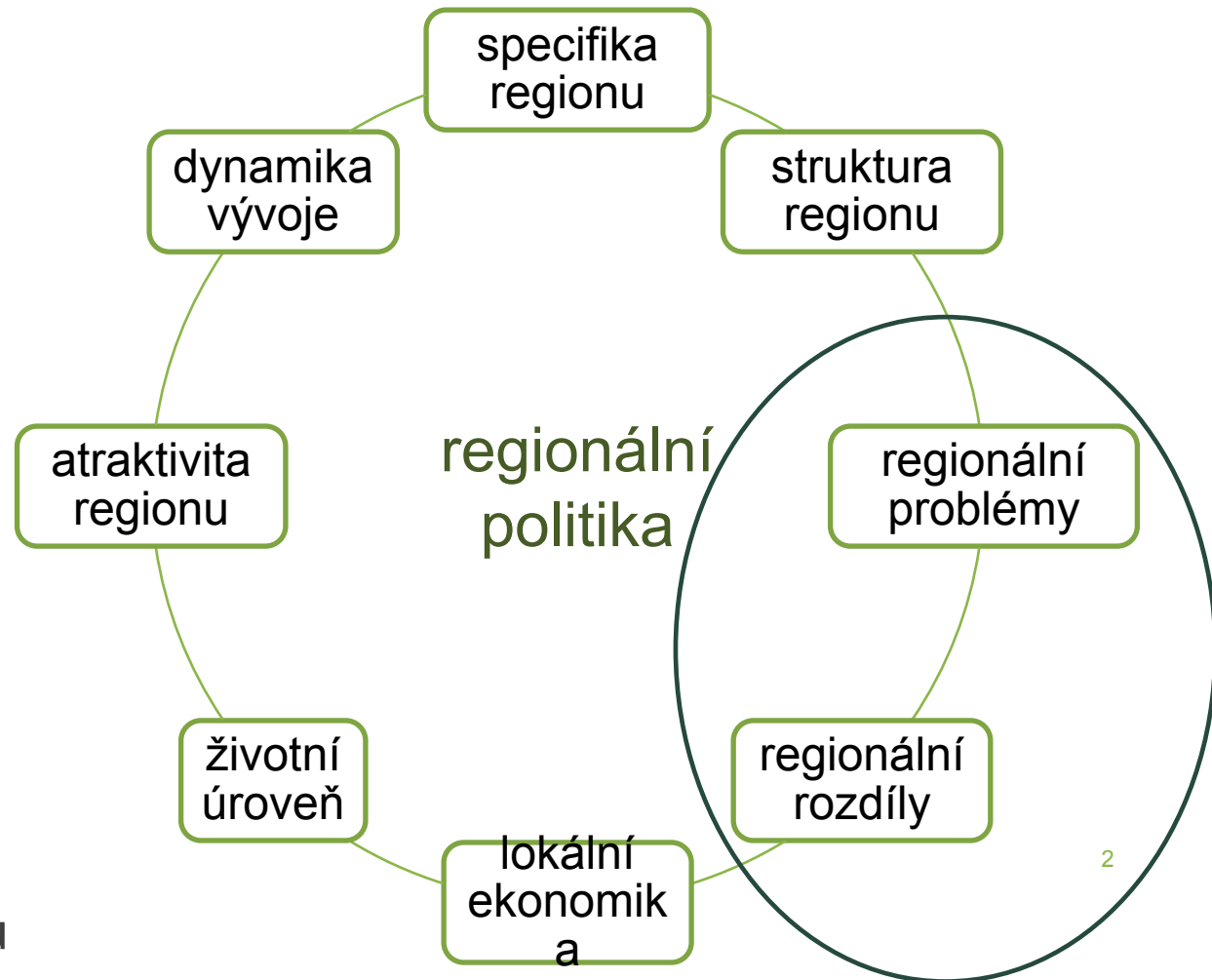
DOC. ING. KAMILA TUREČKOVÁ, PH.D., MBA

6

REGIONÁLNÍ POLITIKA A JEJÍ
CÍLE¹

REGIONÁLNÍ POLITIKA

- snaží se pozitivně ovlivňovat **rozvoj geografických celků**, a to v úzké součinnosti s jinými odvětvovými politikami, zejména s politikami strukturálními a politikou urbanistickou, které rozšiřuje o regionální rozměr
- → interakce akademického (teoretického) a praktického pojetí regionálního rozvoje
- mezi **předpoklady realizace regionální politiky** patří:
 1. **existence** meziregionálních rozdílů a regionálních problémů
 2. **politická vůle** meziregionální rozdíly a problémy řešit
 3. **ekonomické možnosti** země řešení problémů a disparit **financovat**

REGIONÁLNÍ POLITIKA: DEFINICE

- Regionální politika je cílevědomá činnost institucí veřejné správy směřující ke zlepšení socioekonomické úrovně na spravovaném území jednotlivých regionů za účelem jejich harmonického rozvoje.
 - Zahrnuje ekonomická i neekonomická opatření týkající se veřejného i soukromého sektoru, které řeší **meziregionální nerovnováhy a disproporce** mezi, i uvnitř, regionu.
 - Jedná se o všechny přímé i nepřímé intervence institucí veřejného sektoru (státní správy i samosprávy) směřující ke **zlepšení sociálního rozdělení ekonomických efektů** (zdrojů, ekonomických činností apod.) v prostorovém rozložení území státu a vytváření srovnatelných životních podmínek ve všech regionech.

REGIONÁLNÍ POLITIKA

DŮVODY REALIZACE RP

- **Ekonomické důvody** (nejdůležitější) jsou spojeny s plným využitím výrobních faktorů, úsilím o rovnovážný ekonomický růst, požadavkem na optimální rozmístění firem a minimalizací negativních efektů spojených s náklady přelidnění, regionální nerovnováhou a místní inflací.
- **Sociální motivy** se týkají požadavku na vysokou zaměstnanost, zabezpečení rovnoměrného rozložení příjmů či zajištění rovných životních podmínek pro obyvatele ve všech regionech (v oblasti bydlení, kultury, zdravotnictví, vzdělávání, dopravy, využití volného času apod.).
- **Ekologické motivy** se zejména týkají regionů, ve kterých se koncertují ekonomické činnosti (ochrana vodních a půdních zdrojů, emisní limity, chemické znečištění, kúrovcové kalamity, topení neekologickými palivy atd.).
- **Politické dopady** reflektují odlišné volební výsledky vycházející z regionálních rozdílů v životní úrovni a kvalitě života voličů.

CÍLE REGIONÁLNÍ POLITIKY

■ hlavní cíle:

■ harmonický rozvoj regionů:

1. snižování regionálních rozdílů (+ eliminace problémových regionů)
2. podpora ekonomického růstu,
3. zlepšování životních podmínek obyvatel,

a to při současném respektování místních zvláštností (jedinečnosti každého regionu), přírodních hodnot území a požadavků na ochranu životního prostředí (zkvalitňování environmetálního prostředí)

- **Dílčí cíle:** podpora podnikatelských aktivit v regionu, podpora optimálního rozmístění firem v regionu, zlepšení spojení regionu s ostatními oblastmi, zlepšením technické infrastruktury, hledání procesů posílení rovnoměrného rozdělení příjmů napříč regiony, povzbuzení bytové výstavby, podpora růstu atraktivity regionu atd.

Mezi základní cíle regionální politiky patří **rozvoj regionů** zaměřený na jejich soudržnost a zvyšování konkurenceschopnosti: každý region by měl mít **příležitosti ke svému vyváženému rozvoji odpovídajícímu jeho potenciálu a specifickým stránkám**. Zvláštní pozornost věnuje regionální politika také specifickým problémům rozvoje měst a venkovských oblastí (MMR).

NOSITELÉ REGIONÁLNÍ POLITIKY (OBECNÉ POJETÍ)

ČLENĚNÍ NOSITELŮ REGIONÁLNÍ POLITIKY

- jsou jimi aktéři činní na národní, regionální a místní úrovni včetně aktérů z nadnárodní úrovně
- instituce veřejného nebo soukromého sektoru a PPP
 - na státní úrovni: Poslanecká sněmovna a Senát, vláda, ústřední správní úřady (ministerstva, a jimi zřízené organizace) + rozvojové agentury, poradenské a technologické instituce aj.
 - na regionální úrovni: regionální samosprávy, Regionální rady, regionální (rozvojové) agentury, poradní a koordinační orgány, rozvojové agentury, hospodářské a agrární komory, dobrovolné svazky obcí (MASky či mikroregiony, které tvoří mezičlánek mezi regionální a místní samosprávou), zájmová sdružení atd.
- současně nositele regionální politiky rozlišujeme na **formální (s pověřením) a neformální**:
 - např. Ministerstvo pro místní rozvoj, Krajské úřady jednotlivých krajů
 - neformální nositelé se podílejí na procesech v regionálním rozvoji neformálně (bez pověřením) a jejich aktivity nejsou povinné. Jejich zájmy by měly být nekonfliktní a v souladu se společným zájmem formální aktérů.

TYPY REGIONÁLNÍ POLITIKY

dle obsahu, realizace vlastní regionální politiky:

- **tradiční regionální politika** se vyznačuje meziregionální přerozdělováním, orientací na kapitál a suroviny a je charakteristická centralizací organizačních forem.
- **současná regionální politika** je typická svým liberalistickým přístupem, vnitřním řešením regionálních problémů, aktivizací regionálních samospráv a podporou vzniku euroregionů a meziregionálních uskupení.

aspekt	tradiční regionální politika	současná regionální politika
regiony	relativně stálé, problémové či rozvinuté (dichotomní přístup)	relativně rychle se měnící regionální struktury (mnohostranný přístup)
strategie	regionální růst	regionální inovace
organizační forma	centralizovaná, internacionalistická	decentralizovaná, založená na regionální komunitě
dominující mechanismus	meziregionální přerozdělování	mobilizace endogenních regionálních zdrojů
nástroje pro orientace na	meziregionální přerozdělování kapitál, suroviny, výrobu projekty, velké firmy	mobilizaci vnitřních zdrojů informace, technologie, inovace, služby, flexibilitu, programy, malé a střední firmy
dynamika	geograficky stabilní problémové regiony, pevná množina (plánovaných) růstových center	rychle se měnící problémová území, spontánní mobilizace místních – vnitřních zdrojů

Zdroj: Hall (1992), Hučka (2001), vlastní úprava

podle zaměření ve vztahu k jejímu cíli:

- **růstově orientovaná** – cílem je optimální alokace výrobních faktorů v prostoru prostřednictvím vhodné koordinace investičních aktivit veřejného i soukromého sektoru
- **stabilizačně orientovaná** – vytváření „vyvážené“ hospodářské struktury na pozadí koordinace regionální politiky a politik odvětvových
- **infrastrukturně orientovaná** – cílem je relativně rovnoměrné vybavení jednotlivých regionů infrastrukturou

-
- Děkuji za pozornost.